

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-05-30

Vår referens

Elin Ewers

Utvecklingssekreterare

elin.ewers@malmö.se

Remiss angående Remiss Utbildningsdepartementet - Förbättrat stöd i skolan (SOU 2025:44)

FSKF-2025-4386

Sammanfattning

Förskolenämnden har fått möjlighet att yttra sig över remiss *Förbättrat stöd i skolan - Delbetänkande av Utredningen om En förbättrad elevhälsa* (SOU 2025:44).

Förskoleförvaltningen föreslår förskolenämnden att ställa sig bakom de förslag som rör förskola och som syftar till att undanröja hinder för ett tidigt och snabbt stöd.

Förskoleförvaltningen lyfter dock i sitt förslag till yttrande att utredningen inte i tillräckligt stor utsträckning tagit hänsyn till förskolans uppdrag och förutsättningar.

Förslaget till yttrande betonar vikten av att förskolans uppdrag och förutsättningar grundligt utreds vid förändringar i styrande författningar som rör skolformen.

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Förbättrat stöd i skolan (SOU 2025:44)
- G-Tjänsteskrivelse Förskolenämnden 250611 Remiss angående Remiss Utbildningsdepartementet - Förbättrat stöd i skolan (SOU 2025:44)
- Förslag till yttrande över remiss angående Remiss Utbildningsdepartementet - Förbättrat stöd i skolan (SOU 2025:44)

Beslutsplanering

Ordförandeberedning FSKN 2025-06-02

Förskolenämnden 2025-06-11

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Förskolenämnden har fått möjlighet av kommunstyrelsen att yttra sig över remiss från Utbildningsdepartementet av *Förbättrat stöd i skolan - Delbetänkande av Utredningen om En förbättrad elevhälsa* (SOU 2025:44). Regeringen beslutade den 7 mars 2024 att ge en särskild utredare i uppdrag att analysera och föreslå hur elevhälsan kan stärkas i syfte att bättre tillgodose elevernas behov samt att se över regleringen om stödinsatser i skolan (dir. 2024:30). Delbetänkandet som nu är skickat på remiss avser den del av uppdraget som handlar om att se över regleringen om extra anpassningar, särskilt stöd och särskild undervisningsgrupp. Utredningen har fokus på undervisning och förslagen riktar sig i första hand till elever men omfattar även förslag som får konsekvenser för förskolans uppdrag.

Övriga delar av det ursprungliga uppdraget som avser att se över elevhälsans syfte och uppdrag, att göra en översyn av elevhälsans huvudmannaskap och ledning, att utforma en elevhälsogaranti, samt att föreslå hur samverkan mellan elevhälsan, skolan i övrigt, hälso- och sjukvården och socialtjänsten kan förbättras förväntas slutredovisas senast den 25 juni 2025.

Stöd i förskolan

Särskilt stöd i förskolan regleras i Skollagen 8 kapitlet 2 § där det framgår att förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap. I 8 kapitlet 9 § står följande; ”Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. Om det genom uppgifter från förskolans personal, ett barn eller ett barns vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska rektorn se till att barnet ges sådant stöd. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda stödinsatserna”.

Förskolenämndens förskolor ska bedriva en hälsofrämjande utbildning som bidrar till barns utveckling i en lärmiljö med god omsorg, stimulans, ledning och stöd. Förskolan har ett stort ansvar att tillgodose en anpassad och tillgänglig lärmiljö för alla barn. I någon mån behöver alla förskolebarn stöd men vissa behöver, kortvarigt eller långvarigt, mer stöd än andra. Förskolan har ett stort ansvar att ge alla barn det stöd de behöver. Stödet syftar till att barnet ska kunna tillgodogöra sig utbildningen och utvecklas så långt som möjligt enligt läroplanens mål. I förskolenämndens utbildningsverksamhet är arbetet samlat i processen *Alla barns rätt till stöd - för tillgängliga lärmiljöer i förskolan genom stimulans, ledning och stöd*. Alla barns rätt till stöd bygger på ett synsätt där de svårigheter ett barn möter i förskolan inte ska ses som en egenskap hos

barnet utan som ett hinder i lärmiljön. Ansvar för utformningen av utbildning bärs av förskolans personal och ledning. För att få syn på hur tillgänglig en lärmiljö är genomförs en kartläggning. Denna kartläggning ligger sedan till grund för en bedömning av vilka anpassningar som kan behöva göras för att undanröja hinder och därmed erbjuda en inkluderande utbildning som är tillgänglig för alla barn att tillgodogöra sig.

Utredningens övergripande problembild som ligger till grund för förslagen

Utredningen konstaterar att tusentals elever årligen lämnar skolan utan att nå målen. Bristerna i arbetet med stödinsatser handlar om att stödbehov inte upptäcks tillräckligt tidigt, att stödinsatserna är otillräckliga och sätts in för sent samt att de inte möter elevernas faktiska behov. Nuvarande stödlagstiftning har enligt utredningen bidragit till att arbetet med stödinsatser inte är tillräckligt effektivt.

Förslag som omfattar förskola

Nedan följer en sammanfattning av de förslag i delbetänkandet som omfattar förskolan.

Bestämmelserna om extra anpassningar i samtliga skolformer ska avskaffas

Utredningen föreslår att stöd i form av extra anpassningar ska avskaffas i samtliga skolformer. Vissa aktiviteter inom extra anpassningar ersätts av att de förs in i ordinarie undervisning inom ramen för ledning och stimulans i 3 kap. 2 § skollagen (se följande förslag). Den bestämmelsen omfattar alla skolformer. Utredningen lämnar även förslag om stödundervisning (se följande förslag) som en ersättning för extra anpassningar där förskolan inte omfattas.

Alla barn och elever ska kunna följa undervisningen

Utredningen anser att bestämmelserna i skollagen behöver förtydligas så att lärarens och förskollärares ansvar att utforma undervisningen för barn och elevers olika behov tydligare framgår. Genom att framhålla att barn och elever ska kunna följa undervisningen tydliggörs att den ledning och stimulans som ges inom ramen för utbildningen ska utformas på ett sätt som tillgodoser barns och elevers olika behov. Utredningen konstaterar att utredningens huvudfokus i dessa delar är undervisning för elever, men att i tillämpliga delar gäller resonemangen även barn i förskolan.

Övriga förslag i delbetänkandet

Garantin för tidiga stödinsatser ska avskaffas

Utredningen föreslår att garantin för tidiga stödinsatser ska avskaffas eftersom den inte fungerat enligt intentionerna. De nationella kartläggningsmaterialen och bedömningsstöden är enligt utredningen inte tillräckligt träffsäkra och tar onödigt mycket tid från undervisningen. Även de nationella proven i årskurs 3 i grundskolan

och sameskolan, samt i årskurs 4 i specialskolan, föreslås avskaffas. Förskolan omfattas inte av förslagen.

Standardiserade tester införs för att uppmärksamma elever med stödbehov

Utredningen föreslår att standardiserade tester ska införas i de obligatoriska skolformerna för att tidigt identifiera elever med behov av stöd i läs-, skriv- och matematikutveckling. Detta kan bidra till att stödbehov upptäcks tidigt och skapa större likvärdighet i bedömningen av elevers stödbehov. Förskolan omfattas inte av förslaget om standardiserade tester, som endast gäller de obligatoriska skolformerna.

Stödundervisning införs som en ny stödform

En ny stödform, stödundervisning, föreslås införas och ersätter i vissa delar extra anpassningar. Denna stödform ska kunna ges i mindre grupper eller enskilt som komplement till den ordinarie undervisningen. Stödundervisning ska vara ett ämnesspecifikt stöd, ges skyndsamt och omfatta högst tre ämnen åt gången under maximalt två månader. Förskolan omfattas inte av förslaget om stödundervisning som endast gäller de obligatoriska skolformerna samt ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik i gymnasieskolan.

Bestämmelserna om utredning av en elevs behov av särskilt stöd i skollagen ska förtydligas

Utredningen föreslår bestämmelser för att undanröja hinder för att en utredning om särskilt stöd ska inledas. Det ska inte finnas krav på att annat stöd ska ha getts innan en utredning inleds. Anmälan om behov av särskilt stöd ska vara skriftlig och göras av ansvarig lärare eller mentor. Samråd ska alltid ske med speciallärare eller specialpedagog i utredningen. Förskola omfattas inte av förslaget som gäller grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola samt gymnasieskolan i vissa ämnen.

Elevens stödbehov ska styra om en elev ska ges undervisning i särskild undervisningsgrupp eller enskilt

Utredningen föreslår att det inte ska krävas särskilda skäl för beslut om enskild undervisning och särskild undervisningsgrupp. Det ska tydliggöras att det särskilda stöd som ges enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp utgör undervisning. Fokus ska vara på elevens behov samt vilken undervisning och lärmiljö som bäst kan möta dessa behov. Förskolan omfattas inte av förslaget om särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning.

Anpassad studiegång får bara ges i sista hand

Utredningen föreslår att beslut om anpassad studiegång endast får fattas om elevens behov av särskilt stöd inte kunnat tillgodoses genom andra former av särskilt stöd. Beslutet ska föregås av information till eleven och vårdnadshavare om beslutets konsekvenser. Förskolan omfattas inte av bestämmelserna om anpassad studiegång, som endast gäller grund- och gymnasieskolan.

Ansvariga

Linda Abrahamsson Avdelningschef
Serene Rosberg Förvaltningschef